

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

WIADOMOŚCI CZĘSTOCHOWSKIE

DZIENNIK

Polityczny, Społeczny, Ekonomiczny i Literacki,
poświęcony sprawom miejscowym i Zagłębia
Dąbrowskiego.

Adres Redakcji i Administracji: Częstochowa, Aleja II-go Maja 38, telefon nr. 50, skrzynka pocztowa № 21, adres telegraficzny: „Dziennik—Częstochowa”.

Rękopisy bez zastrzeżenia nie zwracają się.

Redakcja otwarta w dni powszednie od godz. 7-ej do 7-ej wieczorem; w niedziele i święta od godz. 7-ej do 8-ej po południu.

CENA PRENUMERATY:

Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50 wraz z przesyłką.

OGŁOSZENIA:

1 wiersz na pierwszej stronie 30 kop., „nadzwyczajne” 50 kop., nekrologia 20 kop., reklamy 20 kop., na ostatniej stronie 10 kop., drobne za jeden wyraz 3 kop.

Prenumeratę i ogłoszenia w Częstochowie przyjmuje księgarnia p. f. „J. Nawicki i S-ka”.

HAEMATOGEN Karpinińskiego, środek odżywczy żelazo. Skład główny w aptece Elektoralna № 35, telefonu 606 w Warszawie.
Cena flaszki Rb. I. 247—12-8

Gabinet leczniczo-dentystyczny Michała Rozenowicza, obecnie Lesza Aleja № 8 dom pani Rygockiej, z dniem 1-go Lipca zostaje przeniesiony do domu W-jej pani Piaseckiej
№ 33 przy II Alei. 202—12-4

Owa głośność o Autonomii Polskiej.

W marcowym zeszytzie miesięcznika „Russkaja Myśl”, pomieszczył prof. Pogodin artykuł z powodu broszury „Russkaho Sobranja”, traktujące o autonomii Królestwa Polskiego.

Autor powołuje się na Karamzina, który już dawno zalecał rządcom radzić się historii, albowiem lekceważenie cudzych doświadczeń zawsze było źródłem katastrof.

Rysując obraz tego, jakim być powinien stosunek centrum do kresów, prof. Pogodin powołuje się na następujące przykłady.

Kolonie portugalskie dosięgły pełnego rozwoju już w wieku XV, jednocześnie jednak „centrum” poczyni burzyć gmach śmiałych zdobyczy. „Wszędzie, gdzie zjawiali się portugalczyki, wnosili z sobą ducha niewolniczego, brak tolerancji, chęć wyzysku i dążności ku wypięciu nieraz wyższej kultury miejscowej”. Brazylja rozwinęła się prawdziwie dopiero po oderwaniu się od Portugalji.

Gorszym był jeszcze centralny zarząd kolonii, które po wywołaniu się lub pod innymi rządami, dosięgają najwyższego rozwoju, jak Kalifornia i miasto San-Francisko w Ameryce. Powstanie na Kubie dowiodło, że Hiszpania nauką historii gardziła i karę za to ponosiła.

Zupełnie inaczej działała Anglja, uwzględniając jaknajszerszą prawa ludności miejscowej. Raz tylko Anglja zmieniła system i, stosując się do rad lorda Granville'a, postanowiła wstrzymać wzrost naturalny kolonii, i w rezultacie, wskutek wynikłego stąd zatargu, rząd Wielkiej Brytanji utracił kolonie amerykańskie. Otdąd centralna administracja nie powtarzała już starych błędów, nawet Transwaal i Oranja, zdobyte po długiej i krwawej walce, natychmiast po wojnie otrzymały szeroką autonomję.

OSTRZEŻENIE.

Warszawska fabryka Tytuni i Papierosów pod firmą „Noblesse“

podaje do wiadomości JWW. i WW. Panów odbiorców detalicznych, jako też Panów handlujących wyrobami tabacznymi, że od pewnego czasu pomniejsze fabryki tabaczone z Charkowa, Humania oraz inne, zachęcone powodzeniem, jakie zdobyły sobie wyroby nasze, naśladowają nazwy, etykiety, znak fabryczny, formaty i № papierosów naszych, a w szczególności powszechnie znanych ze swej wartości papierosów

Renoma w cenie rb. 1.00 za setkę,
Azis Cabinet „ kop. 60 „ „

Wobec powyższego, przy nabywaniu wyrobów naszych prosimy zwracać baczną uwagę, ażeby na pudełku, wewnątrz pudełka oraz na mundszuku każdego papierosa znajdowała się firma nasza

„NOBLESSE“ w Warszawie.

Wszelkie inne wyroby, chociaż podobnej nazwy i podobnego wyglądu, są falsyfikatami bez wartości i ceny trzeciorzędnych fabryk, jakie jedynie drogą podstępnie szukają zbytu swej niskiej i nieznacznej produkcji.

Zarząd fabryki tabaczej „NOBLESSE“ w Warszawie.

191—6-5

Jako na wspaniały przykład decentralizacji autor wskazuje Stany Zjednoczone Ameryki i twierdzi, że siła Austro-Węgier opiera się na autonomicznej organizacji państwa, wśród której ani Polacy, ani Słowacy nie wykazują dążeń separatystycznych, i tylko najwyższej Niemcy ciągną do monarchji Hohenzollernów.

Takie są zdaniem autora, wskazania historii, która uczy, że państwo, składające się z różnorodnych części, może być silne tylko pod warunkiem, aby każdy organ spełniał wskazane mu przez naturę funkcje.

W dalszym ciągu prof. Pogodin przytacza inne ujemne strony centralizmu, a mianowicie: anemii centrum, nadmierny rozwój biurokracji, wskutek czego kresy, pomimo sztucznych ograniczeń, poczynają przerastać metropolje w handlu i przemyśle. Tylko szeroki samorząd kresów, oraz centrum może pogodzić te powikłane interesy, mówi autor, powołując się na zdanie ks. Awałowa (państwo konstytucyjne), który twierdzi, że „samorząd na ogólnej zasadzie i usunięciu wszelkich ograniczeń językowych — to linia, poniżej której niemożesz zejść samoistność kresów; jedność pod względem wojennym i międzynarodowym — to granica poza którą samoistność wyjść nie powinna”.

W końcu autor przychodzi do polemiki z broszurą klubową, w której słyszy znane już sobie głosy urzędników portugalskich i hiszpańskich, obawiających się autonomji Wenezueli lub Brazylji.

Innym tonem dźwięczy niedawno wydana broszura „Związku 30 października” w której autor usiłuje dowieść, że nadanie autonomji Polsce byłoby szkodliwym nie tylko dla Rosji, lecz i dla Polaków.

Przytaczamy poniżej główne podstawy obaw autora broszury, która jest echem przekonań „Związku”.

Broszura wyraża obawę, że interesy miejscowe polaków mogą być sprzeczne z interesami całej Rosji, jak naprzykład w sprawie agrarnej, prawodawstwa fabrycznego i taryf kolejowych: że Polska może otrzymać swoje własne wojsko narodowe, co byłoby niebezpiecznym dla całości Rosji; że naród polski jest wiarołomny i dąży do pochłonięcia innych narodów Rosji, jak świadczy sprawa Śląska, „którego nigdy nie należało do Królestwa Jagiellonów”, a teraz z niemieckiego kraju staje się polskim,

oraz że autonomia doprowadzi do powstania jak to było w r. 1831.

Obalwszy punkt za punktem powyższe rozumowania broszury, „Russkija Wiedomosti” piszą: „Ostatecznie jakież wnioski można wyciągnąć z rozpraw członków Związku o administracji w przyszłej Polsce autonomicznej? Zdaje się nam, żeśmy znowu wrócili do tego, o czym mówiliśmy przedtem, a mianowicie, że w Polsce wszystko powinno pozostać po dawnemu, a na urzędy państwowe Polaków przyjmować nie należy, pomimo głośniejszych frazesów o równoprawieniu wszystkich bez różnicy wyznania i narodowości, słowem, „bratni naród” trzeba trzymać na łańcuchu — oto zasadnicza myśl wydana przez Związek 30 października broszury: „O autonomji Polski”.

„Lecz ci wszyscy — kończą „Rusk. Wied.” — którym drogę są interesy Rosji i wszystkich narodowości, załadniających Rosję, muszą się zgodzić na to, że tylko nadanie Polakom autonomii może ich przywiązać do Rosji. Dobra wola wytwarza między ludźmi i narodami ściślejszą łączność, aniżeli kajdany i łańcuchy.”

Po prawyborach.

*„Kurjer warsz.”, zastanawiając się, dlaczego odniósł w prawyborach zwycięstwo lista kandydatów N.-D., pisze:

„Warszawa stanęła wobec smutnej alternatywy. Albo zwyciężyć dwuprzymierze żydów z postępową demokracją, albo dopuścić do wyboru tu w sercu kraju człowieka, który nie będzie ani polakiem, ani może nawet żydem polskim, lecz żydem-separatystą, żydem rosyjskim lub litewskim, żydem i niczem więcej.

I oto powstał bunt duszy narodowej. Ten bunt nie ma nic wspólnego z antysemityzmem w utartem tego słowa znaczeniu. Jest to bunt przeciw narzuceniu społeczeństwu polskiemu postępowemu demokracji, Warszawa mogła być reprezentowana przez postać, nie związaną z nazwą ani tradycją wspólnoty narodowej, ani mową, przywiązaniem, a podporządkowującąo wszystkim interesom czyste żydowskim. Warszawa mogła się ewentualnie zgodzić na postać żyda-

Ogłoszenia zwyczajne:

BĘDZIN. Po gruntownym odnowieniu otwartą została RESTAURACYA przy hotelu Monopol.

Urządzona z komfortem i osobiście przezemnie zarządzana. Przyjmuję obstalunki na dostawy do domów i na miejscu. Piwnice zaopatrzone obficie w trunki krajowe i zagraniczne, z czem się poleca 165-2-3

Gabinety
z oddzielnym wejściem.

M. Wileczyński z Warszawy.

Markus Gradstein

dom handlowo-ekspedycyjny w Herbach i Częstochowie,

załatwia punktualnie i możliwie tanio, cenie towarów na komorze w Herbach, jak również wysyłkę towarów za granicę.

Udziela chętnie wszelkich informacji, w zakres ekspedycji wchodzących, jak: opłat celnych, opłat przewozowych i t. p.

Adres dla korespondencji krajowej: Markus Gradstein Częstochowa, dla korespondencji zagranicznej: Markus Gradstein Preus-Herby. Adres telegraficzny Gradstein Częstochowa.

Hotel ANGIELSKI

w blizkości dworca kolei.

Posiada numerów 42, od Rb. 1.20 do Rb. 3

z pościelą, usługą i oświetleniem elektrycznym.

Telefon — Restauracja — Salon balowy — Oranżeria miejscowa dostarcza kwiatów dekoracyjnych.

KARETY i POWOZY na miejscu można zamawiać.

177-52-1

Browar Parowy i Fabryka Słodu

K. SZWEDE w Częstochowie,

POLECA znane ze swej dobroci **piwo pilzeńskie, stołowe i ciemne w beczkach i butelkach.**

Uprasza się o zwracanie baczonej uwagi na etykietę oraz firmę wypaloną na korku.

Prince of Wales

Katowice,
ul. Jana (Johannesstrasse.)

WSZELKIE ARTYKUŁY NAJNOWSZEJ MODY i ELEGANCKA GARDEROBA dla panów.

Ostatnia Nowość!

Zegar brązowy biurkowy z budzikiem i majolikowym cyferblatem „Margarito“, zamiast 15 rubli tylko 4 ruble 75 kop.

Niezbędnym jest dla każdego nabyć po tanią cenę, elegancki brązowy zegar biurkowy z wiecznym budzikiem, głośno i długo dzwoniącym i prawdziwym werkiem genewskim, nakręcającym się raz na 36 godzin i odznaczającym się swoją szczególną regularnością chodu. Poza tem zegar takowy służy piękną ozdobą dla biurkowego lub toaletowego stołu. Wysyłam wyregulowany do minuty, z poręczeniem za prawidłowy chód i trwałość budzika na 6 lat, niezwłocznie po otrzymaniu obstalunku bez zadatku za zaliczeniem pocztowem.

Cena takowego z figurą jelenia zamiast 15 rb. tylko na krótki czas 4 rb. 75 kop. 2 szt. — 9 rb., 3 szt. — 12 rb. Wyłączna sprzedaż w składzie genewskich zegarków JAKUBOWICZA, Warszawa, Próżna № 10. 144-20-4 P.S. Zamawiający od razu 5 sztuk otrzymuje bezpłatnie szósty zegar.

Przy położniczym przytulku w Częstochowie zostaje otwartą

SZKOŁA AKUSZERYJNA.

Uczenicami mogą być kobiety wszelkich stanów, bez różnicy wyznania, od 18 do 40 lat wieku mające. Kurs trwa 1 rok. Zapisy uchenie odbywają się 1-go Lipca i 1-go Stycznia.

Szkola ma prawo wydawać **DYPLOMY**, ważne w całym Państwie Rosyjskim.

Blizszych informacji udzielają Dr. Pietrasiewicz i Dr. Pisarczyński w Częstochowie.

212-5-1

Hygiena zębów!

Agatol proszek i eliksir tymolowy do czyszczenia zębów, nagrodzony na Wystawie higieny, inna Paryskiej wielkim złotym medalem. Odznacza się własnościami antyseptycznymi i aromatem.

Dbajacym o zdrowie i czyste zęby poleca Laboratorium St. Górskiego, Warszawa Leszno 12.

Sprzedaż w składach aptecznych. Cena proszku 20 i 35, eliksiru 30 i 50.

WAŻNE dla PAŃ!

Piegi, Crem „Venus“ — plamy, przyszcze i opalzinę usuwa stanowczo

delikatnia i odświeża cerę, 50 kop. i rubli 1.

Puder „Venus“

wysokiego gatunku, z wykłintnym zapachem, higieniczny. Nagrodzony wielkim złotym medalem w Paryżu.

Poleca Laboratorium St. Górskiego, Warszawa, Leszno 12.

Cena 15, 30, 50 kop. i rub. 1. Żądać wszędzie.

Arago, St. Górskiego, Warszawa, Leszno 12. Nagrodzony w złotym medalem w Paryżu najskuteczniejszy na wyniszczenie

oocisków, brodawek i zgrubiałej skóry. Sprzedaż w skład. aptecznych.

Cena 30 i 50 kop.

Pot i odparzenie ciała usuwa higieniczny proszek, z zapachem

Eksikoens,

pułdetko z rozpylaczem, praktyczne w użyciu. Liczne podziękowania, poleca Laboratorium St. Górskiego, Warszawa Leszno 12. Sprzedaż w składach aptecznych. Cena 10 kop.

Medal złoty w Paryżu. Podług przepisu Dr. Lassara

Konserwator skuteczny środek do wznacniania porostu włosów. Usuwa łupież i mikroby, nie dopuszcza przedwczesnej siwizny. —

Poleca Laboratorium St. Górskiego, Warszawa, Leszno 12. 194

Gabinet dentystyczny

Mariana Puchalskiego

obecnie II-ga Aleja № 38, przeniesiony będzie z dniem 1-m Lipca r. b. do domu

Dr. Wasertala! II Aleja № 26 róg Teatralnej (nad Apteką W-go Długosza). 106-30-2

Pracownia Sukien

poleca Szan. Paniom

Wiktorja Karwowska,

ALEJA 3-cia № 49, (dom Rucińskiego) II p. w oficynie.

Najlepsza pora sadzenia!

Róże nisko szczepione

25 sztuk kolekcja Halinów 5 Rb. pojedynczo 20—30 kop. sztuka.

ZA RUBLA do sadzenia: 25 bratków nagr. złotymi medalami, 25 goździków holenderskich, 25 rozmaitych gruntów, kwiatów.

Rośliny powyższe z paczkami, cena przeszło o połowę niższa.

Rozsada warzywna i kwiatowa w początku Maja, częściowo obecnie.

Do jedzenia: Salata cesarska, Rządkiwki, Szezw francuzki wprost z inspektów (cena niska).

Ogrodnictwo „Halinów“

Wład. Zawada, ul. Szkolna № 20.

Drobne ogłoszenia:

to wynajęcia na lato lub na stałe

dom z ogrodem,

dziewięć pokoi, stajnie, wozownia, piwnice, lodownia. Osobne mieszkanie dla służby.

Wieś Bartkowiec, 1 1/2 wiorsty od stacji Drogi Żel. Warsz.-Wied. Kłomnice. Wiadomość także u Salacińskiego. 228-

Bryczki używanej

w dobrym stanie poszukuję. Ofertę w kancorze redakcji, pod lit. „AO.“ 227—4

Mam lat 16, skończyłem 2 klasy szkoły kolejowej technicznej, znam język polski i rosyjski,

Poszukuję praktyki.

Laskawe oferty proszę złożyć w redakcji „Dziennika Częstochowskiego“, dla poszukując. prac.

Panna z praktyką handl.

obznajmiona z prowadzeniem ksiąg, poszukuje odpowiedniej posady. Oferty w Redakcji, pod „S. S.“

Miejsca stróża domu,

furmana lub karbowego, poszukuje człowiek uczciwy, lat 32, zanaty. Wiadomość: ul. Kamiennej № 9, Jan Siedlarz.

Zakład Malarski

F. Sawicki i S-ka w ul. ... dom Malinowski.